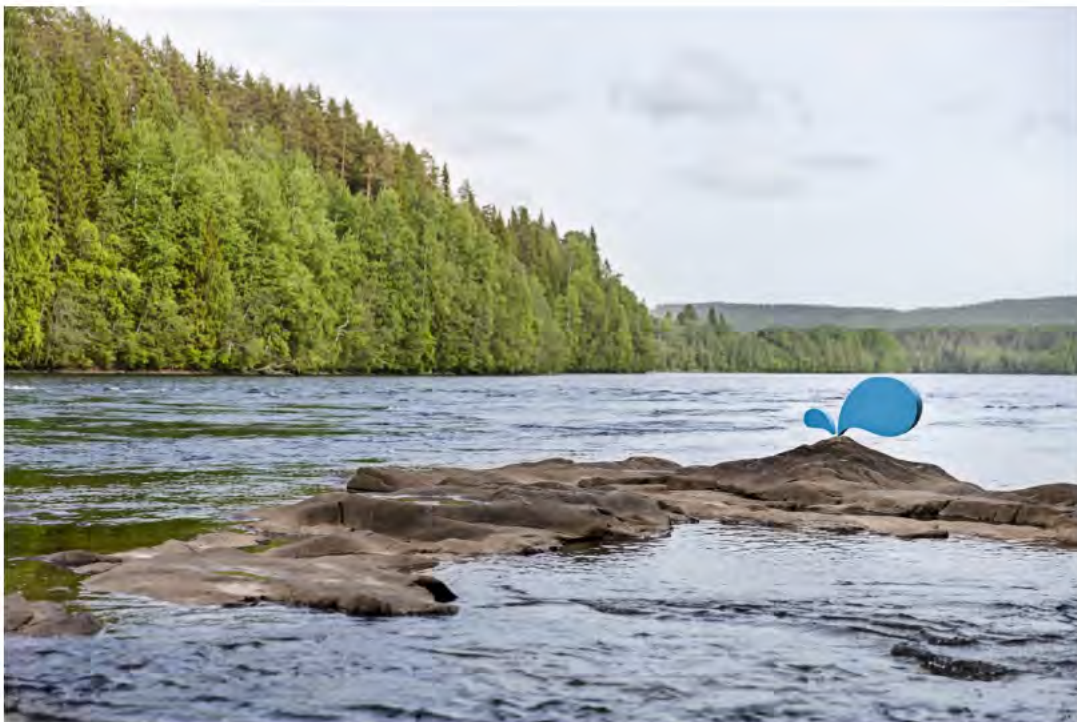

Samrådsunderlag – Omkoncession för kraftledning, Bodbyn - Bygdsiljum

UNDERLAG FÖR SAMRÅD ENLIGT MILJÖBALKEN 6 KAP 4§ OM FÖRNYAD NÄTKONESSION
FÖR LINJE 33 KV SOM LÖPER MELLAN BODBYN OCH BYGDSILJUM (SKELLEFTEÅ KOMMUN,
VÄSTERBOTTEN)

2017-09-14

Innehåll

Inledning och bakgrund.....	2
Syfte.....	2
Koncessionsansökan.....	3
Lokalisering.....	3
Alternativ, utformning och utförande.....	4
Sträcknings- och utförandealternativ.....	4
Utförandealternativ.....	5
Områdesbeskrivning.....	6
Landskap.....	6
Naturvärden	6
Kulturlämningar.....	7
Markanvändning och Rennäring	7
Bebyggelse.....	8
Våtmarksområden.....	8
Förutsedd miljöpåverkan	9
Landskap.....	9
Natur- och kulturmiljövärden.....	9
Markanvändning	10
Rennäring	10
Bebyggelse, boendemiljö, hälsa och säkerhet	10
Påverkan i byggskedet.....	10
Fortsatt arbete	11
Tidplan	11
Synpunkter och frågor.....	12
Bilagor.....	12

Inledning och bakgrund

Skellefteå kraft Elnät AB (fortsatt benämnt Skellefteå Kraft) har idag koncession för linje (tillstånd) att driva en 33 kV luftledning som löper mellan Bodbyn och Bygdsiljum, båda Skellefteå kommun. Syftet med ledningen är bl.a. att strömmen som produceras i vattenkraftverket Äglund ska kunna levereras till slutkund samt att säkra strömförsörjningen för drygt 1000 kunder i Bygdsiljumsområdet. Ledningen är uppdelad på två koncessionsnummer 412 JM samt 412 JM(1) enligt beslut från NUTEK 1993-09-17 samt beslut från Energimyndigheten den 2003-09-19. Båda besluten gäller till och med 19 december 2017. Tidigare sattes alltid en tidgräns för hur länge en elkonnession för linje skulle gälla (normalt 40 år) men i och med att en ny Lag (2013:207) om ändring i Ellagen antogs den 25 april 2013 så gäller numer ett tillstånd för nätkoncession tills vidare¹. Lagen gäller alla nya nätkoncessioner samt nätkoncessioner som var gällande då lagen trädde i kraft. Dock finns ett undantag vilket gäller linjekoncessioner för vilken den senast bestämda koncessionstiden var satt till mindre än 25 år. För linjen ovan var giltighetstiden i båda koncessionerna satt till under 25 år vilket innebär att omkoncession måste sökas innan giltighetstiden går ut.

En ansökan om omkoncession kräver i princip samma sak som en ansökan för en ny linje. Därför måste ett antal möjliga sträckningsalternativ tas fram och vägas med för- och nackdelar mot varandra. Information skickas ut till berörda fastighetsägare samt ägare med särskild rätt för att de ska ges möjlighet att yttra sig i frågan. Samråd hålls också med berörd sameby, Skellefteå kommun, övriga som kan tänkas vara berörda samt med länsstyrelsen. Allmänheten informeras via en annons i lokaltidningarna Norran, Västerbottens Folkblad(VF) samt Västerbottens Kuriren(VK).

Baserat på de svar som inkommer tas en samrådsredogörelse fram som skickas till länsstyrelsen. Länsstyrelsen tar därefter, baserat på bl.a. information som inkommer vid samrådet, beslut om huruvida projektet ska antas ha betydande miljöpåverkan eller inte. Innebär projektet betydande miljöpåverkan måste samråd hållas med en vidare krets vilket innefattar t.ex. ett antal myndigheter och allmänheten. Skellefteå Kraft har dock valt att gå ut till en bredare samråds-krets redan i det inledande samrådsförfarandet.

Detta utskick är en del i denna samrådsprocess.

Baserat på vad som framkommer vid samråden tas därefter en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) fram som ingår bland de ansökningshandlingar som därefter skickas till Energimarknadsinspektionen (Ei) för beslut om eventuell koncession.

Syfte

Kraftledningen används idag till att förse industrier och ca 1200 kunder med ström. Även två kraftverk är anslutna till ledningen och är därmed beroende av denna för att kunna leverera den ström som produceras till distributionsnätet. Syftet med denna ansökan är därför att förlänga de två koncessionerna för den angivna 33 kV kraftledningen och därigenom fortsatt säkerställa berörda industrier och kunder fortsatt ska ha tillgång till el samt att den förnyelsebara el som produceras vid vattenkraftsverken kan levereras till slutkund.

¹ 2 kap 14§, Ellagen (1997:857)

Kraftledningssträckan är idag uppdelad på två koncessioner. Skellefteå Kraft har dock avsikten att slå ihop dessa till en koncession i och med denna tillståndsprocess.

Koncessionsansökan

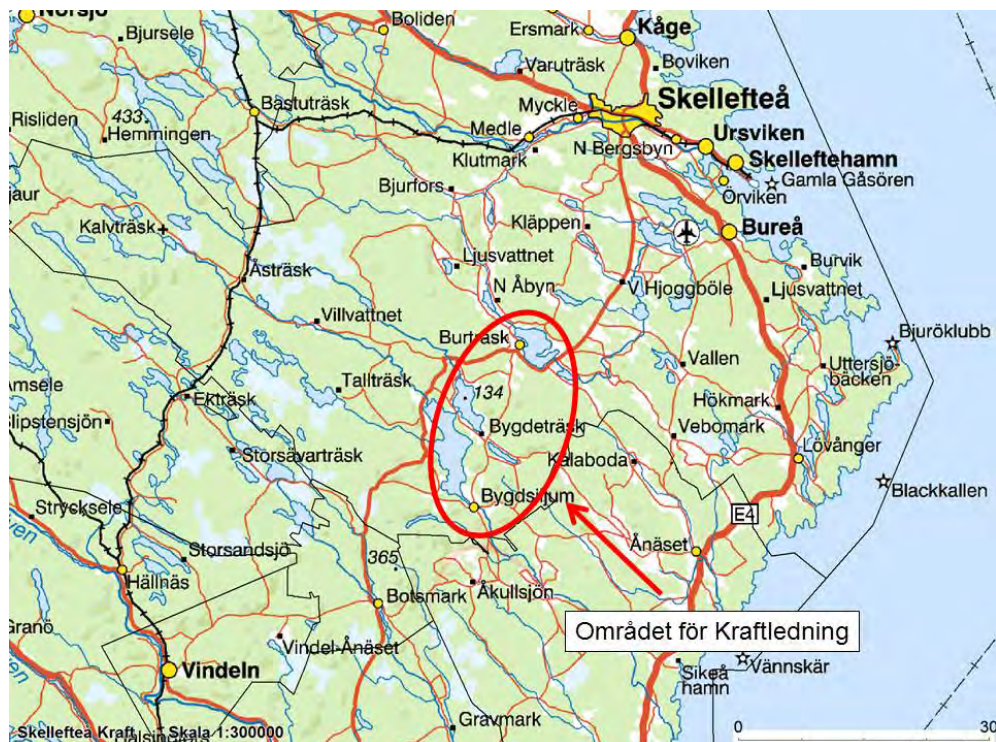
För att få bygga och driftsätta en kraftledning krävs tillstånd, s.k. nätkoncession för linje, enligt Ellagen. Koncessionsansökan lämnas till Ei som handlägger ärendet och efter remisshantering fattar beslut. Ansökan omfattar bland annat en teknisk beskrivning, fastighetsägarförteckning, MKB och karta. Som en del i den ansökningsprocessen behöver samråd utföras i enlighet med 6 kap 4§ i miljöbalken. Syftet med samrådet är informera om projektet samt ge sakägare möjlighet att ställa frågor och lämna synpunkter. Detta dokument utgör ett samrådsunderlag för denna process.

Ett koncessionsbeslut ger rätt att bygga ledningen men inte rätt att ta mark i anspråk. Skellefteå Kraft har idag ledningsrätt för den befintliga kraftledningen. Om ledningen flyttas strävar Skellefteå Kraft efter att teckna frivilliga markupplåtelseavtal med berörda fastighetsägare. Koncessionsbeslutet kommer att ligga till grund för den ledningsrätt som Skellefteå Kraft i så fall vill ansöka om hos Lantmäteriet.

För mer information om processen kring nätkoncessioner gå in på www.energimarknadsinspektionen.se/

Lokalisering

Kraftledningen är belägen ca 40 km söder om Skellefteå. Ledningen löper mellan byarna Bodbyn och Bygdsiljum, båda inom Skellefteå kommun.

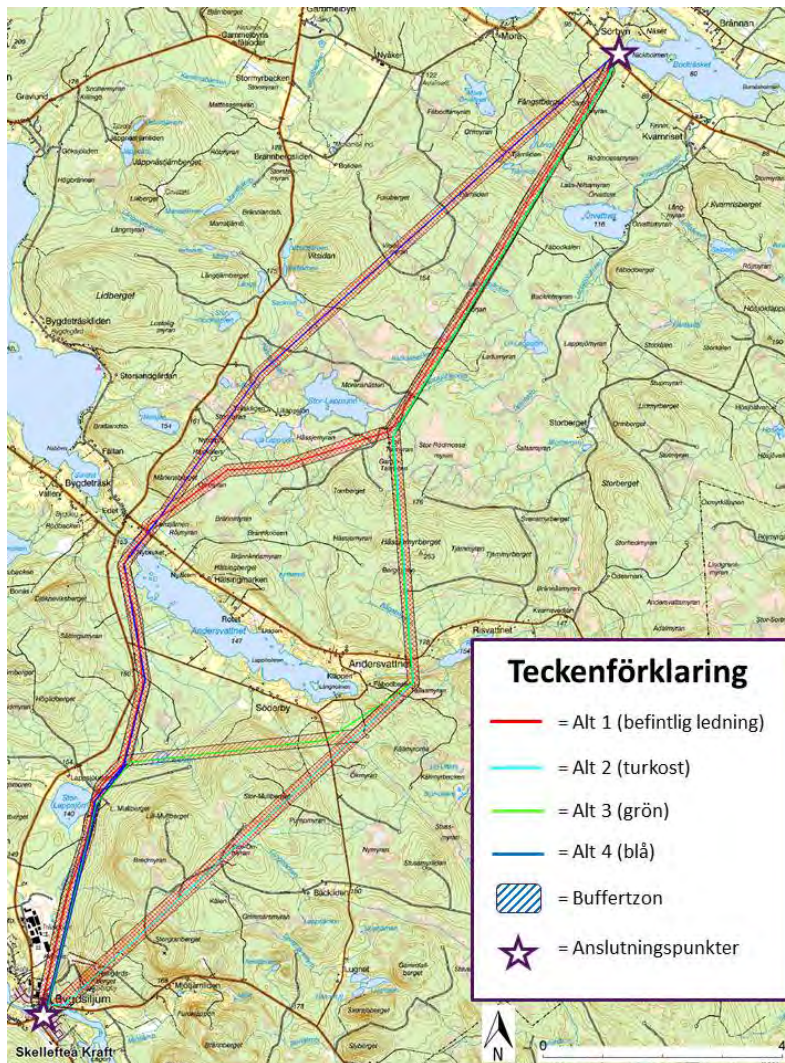
Figur 1 - Översiktskarta, det aktuella området är inringat med rött

Alternativ, utformning och utförande

I figur 2 (samt bilaga 2) redovisas ett antal olika sträckningsalternativ för ledningsdragning där nuvarande ledning ingår som ett alternativ. Baserat på uppgifter och undersökningar som görs under bl.a. samrådsprocessen kommer ett huvudalternativ tas fram vilket också kommer bli det alternativ Skellefteå Kraft kommer att förorda för den slutgiltiga sträckningen. Den kan komma att bestå av någon av sträckningarna eller en kombination av dessa. Det slutgiltiga alternativet som förespråkas kommer dock att hamna inom det något av det i figuren avgivna utredningsområdet (buffertzonen). Mer ingående beskrivning av ledningssträckorna ges figur 2 samt i efterföljande kapitel.

Sträcknings- och utförandealternativ

I enlighet med regelverket i miljöbalken så presenteras här ett antal olika sträckningsförslag för den berörda kraftledningen. Nedan ges en mer ingående beskrivning av de olika alternativen. Varje alternativ är markerad med en egen färg. För varje kraftledningsalternativ har även en ”buffertzona” på ca 200 m ritats ut. Hela buffertzonen kommer inte påverkas av kraftledningen. Dock kommer ledningen hamna någonstans inom detta område beroende på vilket alternativ som väljs.

Figur 2 – Sträckningsalternativ

Alternativ 1 (Befintlig sträckning - Luftledning)

Alternativet utgörs av den idag befintliga luftledningen. Ledningen är uppförd med dubbelstolpar i impregnerat trä med ett medelspann på ca 170 m. Kraftledningen är uppförd med en konstruktionsspänning på 52 kV med drivs med en nominell spänning på 33 kV. Ledningen går från en befintlig transformatorstation belägen söder om Bodbyn och löper i sydvästlig riktning parallellt med två andra kraftledningar i ca 1,2 km. Därefter löper kraftledningen ensamt i ytterligare ca 6 km tills den ungefär i höjd med byn Lillappsjön viker av mot väster ner mot byn Bygdeträsket. Ledningen passerar därefter på sjön Andersvattnets västra sida och löper rakt söderut. Kraftledningen passerar därefter förbi byn Lappsjöudden efter ca 5 km och fortsätter rakt söder ut mot anslutningspunkten söder om Rickleån i byn Bygdsiljum. Ledningens totala sträcka är 20,2 km. Väljs detta alternativ innebär det att den befintliga kraftledningen kan fortsätta användas och inga extra arbeten behöver utföras.

Alternativ 2 (Turkos sträckning)

Följande alternativ innebär att kraftledningen behålls i nuvarande utförande i ungefär de första 7 km ner till Lillappsjön. Därefter innebär alternativet att kraftledningen istället viker av rakt söder ut förbi byn Andersvattnet (som ligger ca 4 km söder om Lillappsjön). Strax söder om Andersvattnet viker därefter ledningen av mot sydväst i ca 8 km innan den når anslutningspunkten i Bygdsiljum. Kraftledningsalternativet innebär en sträcka kraftledning på ca 20 km där ca 13 km ny kraftledning (inklusive ny kraftledningsgata) måste byggas.

Alternativ 3 (Grön sträckning)

Det gröna alternativet innebär i stora delar att sträcken i stora delar blir samma som för det turkosa alternativet (alternativ 2). Söder om Andersvattnet viker dock ledningen av rakt åt väster och ansluter till den befintliga ledningen i höjd med byn Lappsjöudden. Sträckningen innebär att kraftledningen blir totalt ca 22 km och att ca 9 km ny kraftledning måste byggas. Den slutgiltiga sträckningen för ledningen kan komma att avvika något från den i kartan angivna sträckningen. Dock kommer den oavsett vad hamn inom den angivna "buffertzonen".

Alternativ 4 (blått alternativ)

Alternativ 4 innebär att luftledningen till en början flyttas längre västerut. Kraftledningen dras i fri terräng i sydvästlig riktning. Ledningen passerar väster om byn Lillappsjön efter ca 9 km och viker därefter av ner mot Bygdeträsk där den ansluter till den befintliga kraftledningen efter ytterligare ca 3 km. Ledningen följer därefter befintlig sträckning ner till Bygdsiljum. Kraftledningen får en sträckning på ca 20 km varav ca 11 km utgör ny kraftledning. Precis som tidigare kan den avvika något från den i kartan angivna sträckningen men oavsett vad hamn inom den angivna "buffertzonen".

Utförandealternativ

Luftledning

Den befintliga kraftledningen är uppförd med en konstruktionsspänning på 52 kV men drivs med en nominell spänning på 33 kV. Kraftledningen är uppförd med dubbelstolpar i impregnerat trä med ca 170 m medelspann. Ledningen är trädsäkrad vilket innebär att kraftledningen är uppförd i en ca 36 meter bredd kraftledningsgata som hålls öppen genom att buskar och sly med jämna mellanrum avverkas. I samband med detta avverkas också farliga kanträd. En eventuell ny luftledning uppförs

med i princip samma förutsättningar gällande spann mellan stolpar och bredd på ledningsgatan. Viss variation kan dock förekomma. En flytt av ledningen innebär också att den nuvarande kraftledningen delvis måste raseras.

Markkabelalternativ

Som ett alternativ till luftledning kan kabeln istället markförläggas. Det innebär att kraftledningen markförläggs huvudsakligen i öppet schakt, på ett djup av ca 1-1,2 meter. Under byggtiden krävs ett arbetsområde om totalt ca 15-20 meter inklusive det befintliga vägområdet för maskiner och uppläggning av material m.m. Förläggning av kabel sker kontinuerligt så att avsnitt för avsnitt grävs upp och återfylls. En markkabel innebär alltså ganska stora ingrepp i markmiljön.

Dock rör det sig om en ganska lång sträcka vilket skulle innebära en väldigt stor omkostnad att göra detta. Markkabel skulle också innebära omfattande grävarbeten i känsliga våtmarksområden (se kapitlet om våtmarker nedan). I det fall fel uppstår på kabeln kan det dessutom ta ganska länge att hitta och åtgärda felet jämfört med ett fel som uppstår på en luftledning. Eftersom kraftledningen saknar redundans ("backup") innebär att ett stort antal kunder skulle riskera vara utan strömförsörjning en längre tid ifall ett fel utstår på kabeln.

Markkabel har därför uteslutits och utreds inte vidare i processen.

Nollalternativ

En miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla en beskrivning av nollalternativet d.v.s. att förlängt tillstånd inte ges för 33 kV-ledningen vilket skulle medföra att kraftledningen måste raseras. Det skulle innebära att strömförsörjningen till de ca 1200 kunder skulle behöva säkras på annat sätt för att dessa inte skulle bli strömlösa. Vidare skulle den förnyelsebara energi som produceras i vattenkraftsanläggningarna ej längre kunna levereras till stundkund eftersom den då inte längre är ansluten till stamnätet. Om denna energi ska produceras på annat sätt, t.ex. av fossila bränslen, kommer det att ge upphov till negativa miljökonsekvenser till följd av ökade utsläpp till luft och vatten av bl.a. koldioxid, svaveldioxid och kväveoxider.

Områdesbeskrivning

Landskap

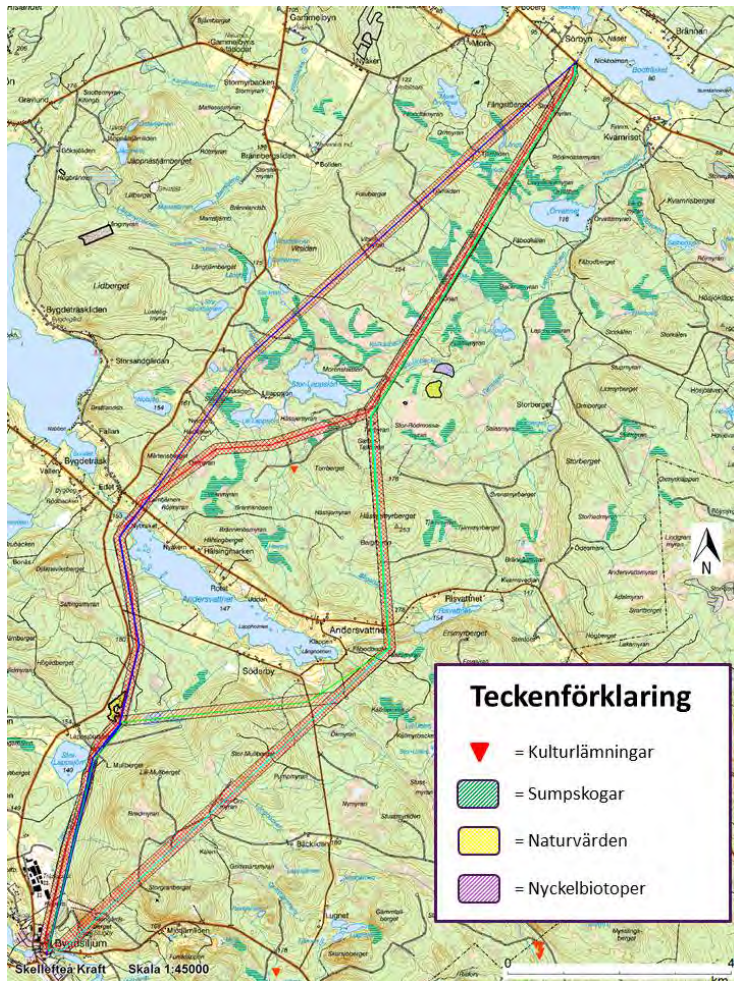
Byarna runt Bygdeträsket är avsatt som riksintresse för kulturlivet. Ingen av de aktuella kraftledningarna passerar dock genom detta område (se figur 4).

Naturvärden

Enligt skogens pärlor finns det angivet ett antal sumpskogar som kan komma att påverkas av kraftledningen beroende på val av sträckning. I övrigt finns någon enstaka områden med naturvärden eller nyckelbiotop i anslutning till kraftledningen. Skulle kraftledningen behöva flyttas så planeras den nya sträckningen på ett sätt så att intrånget i dessa områden minimeras. Behöver inte kraftledningen flyttas sker ej heller påverkan på de angivna naturvärdena.

Som ett komplement till den information som finns i t.ex. länsstyrelsens och skogstyrelsens databaser så har Skellefteå Kraft under sommaren 2017 låtit göra en naturvärdesinventering (NVI) i

området. Inventeringen inbegriper även en inventering av skogshöns. Resultatet från denna kommer att redovisas i den slutgiltiga MKBn.

Figur 3 – Naturvärden, sumpskogar, vandringsled samt kulturlämningar

Kulturlämningar

Ett antal kulturlämningar finns angivna i området. Det dock inga som berörs av någon av kraftledningssträckningarna. Området runt Bygdeträsket är avsatt som riksintresse för kulturlivet (se figur).

Markanvändning och Rennäring

I området så dominerar skogsbruket markanvändningen inom området. Området är i stort tillgängligt för bland annat jakt, skoteråkning, bär- och svamplockning och som strövområden. Utredningsstråken ligger också tills stor del inom ett riksintresseområde för rennäringen och nyttjas av Malå sameby till vinterbete. Det kan förekomma att samebyn vistas i området någon gång mellan november till maj.

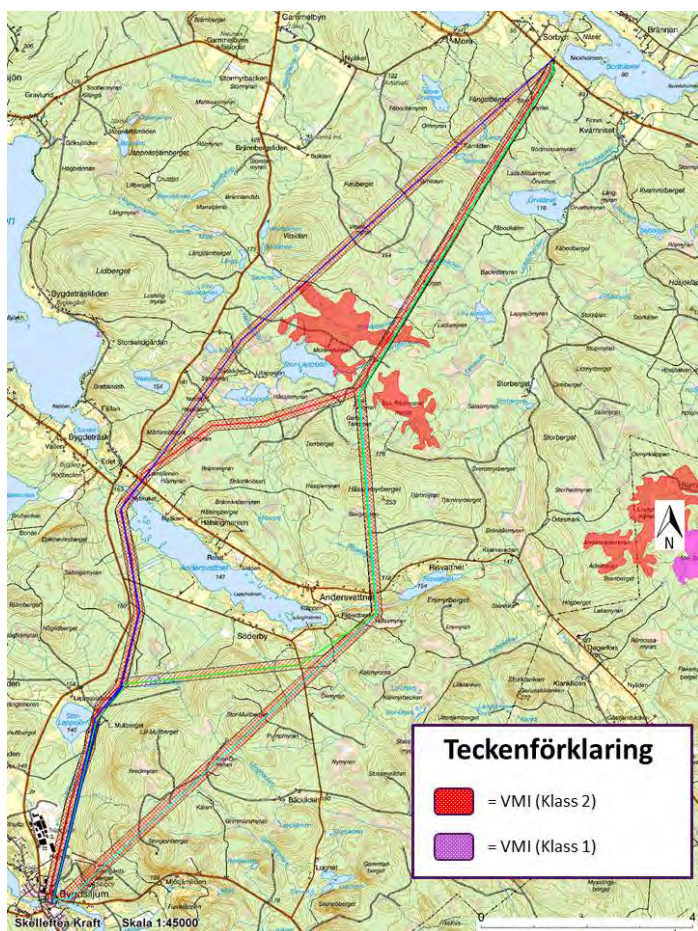
Figur 4 - Karta med riksintresse för rennärning och kultur

Bebyggelse

De fastigheter som berörs av projektet utgörs främst av skogfastigheter men beroende på dragning kan ett antal övriga tomter komma att påverkas. Till exempel så passerar kraftledningen idag söder om byn Bygdeträsk. Bli det så att kraftledningen flyttas kan det bli aktuellt med en dragning mellan byarna Andersvattnet och Risvattnet.

Våtmarksområden

Ett våtmarksområde med höga naturvärden (klass 2) finns i kraftledningsområdets norra del. En bit från området finns även en våtmark med mycket höga naturvärden (klass 1). Denna påverkas dock inte av någon av kraftledningsalternativen.

Figur 5 - Karta med våtmarker (från Våtmarksinventeringen)

Förutsedd miljöpåverkan

Generellt har utredningsstråken planerats för att begränsa intrång och störningar på berörda intressen så långt möjligt. Detta görs utifrån uppgifter i nationella databaser, egna inventeringar samt utifrån den information som framkommer vid samrådet. I den MKB som kommer att bifogas ansökan kommer kraftledningens miljökonsekvenser att utredas och beskrivas mer utförligt för vald ledningssträckning, liksom motivering av val av utredningsstråk.

Landskap

Byggandet av en ny kraftledning ger alltid viss påverkan på landskapet. En luftledning påverkar landskapet genom stolpar och trädfrja skogsgator. Bredden på skogsgatan och stolparnas höjd har betydelse för ledningens påverkan.

Natur- och kulturmiljövärden

En eventuell påverkan för natur och kulturmiljö sker främst i byggnadskedet då träd måste tas ned och maskiner visas i området. Skulle kraftledningen behållas i nuvarande utförande sker endast påverkan i anslutning med röjning av kraftledningsgator samt övrigt underhåll av linjen. För att minimera skador på marken i främst våtmarksområden vidtas åtgärder som att försöka förlägga underhållsarbetet samt eventuellt anläggningsarbete till vintertid så långt det är möjligt. När en

eventuell nydragning av ledningen slutgiltigt fastställs gör detta också baserat på inventeringar och annan information som framkommit i denna ansökningsprocess i syfte av att minimera intrånget.

Markanvändning

Området nyttjas främst för skogsbruk och rennäring. En ledningsgata som tas upp och hålls öppen innebär viss förlust i mark som kan användas för skogsbruk.

Rennäring

Den direkta påverkan för rennäringen sker främst i ett eventuellt byggnadsskede då renar som vistas i området kan störas av byggnationerna. Vidare kan en indirekt påverkan ses genom att ledningsgator kan dra till sig skotertrafik som i sig kan störa renarna. Vidare kan kraftledningsgatan eventuellt också påverka renarnas vandringsmönster.

Bebyggelse, boendemiljö, hälsa och säkerhet

Skellefteå Kraft har mångårig erfarenhet av att uppföra kraftledningar ledningarna utförs av säkerhetsskäl alltid i enlighet med gällande branschstandard.

Kraftledningar som uppförs orsakar elektromagnetiska fält som kan påverka omgivningen. Elektromagnetiska fält är ett samlingsnamn för elektriska och magnetiska fält. Dessa fält finns nästan överallt i vår miljö, runt alla elektriska ledningar och elektriska apparater. Elektromagnetiska fält mäts i mikrotTesla (μT). Fälten alstras av strömmen i ledningen och varierar med strömlasten som i sin tur är beroende på variationerna i elförbrukning över tiden. Ju mer ström som flödar i ledningen desto större blir magnetfältet. Magnetfältet avtar normalt med kvadraten på avståndet från ledningen (dubbla avståndet ger en fjärdedel av det elektromagnetiska fältet). Några gränsvärden för magnetfält eller skyddsavstånd till kraftledningar (utöver skyddsavstånd med hänsyn till eltekniska aspekter) finns inte framtagna av svenska myndigheter, då de inte anser att det vetenskapliga underlaget är tillräckligt gediget. Däremot har ansvariga svenska myndigheter gemensamt formulerat en försiktighetsprincip för lågfrekventa magnetiska fält. Principen innebär, att man bör eftersträva att reducera magnetiska fält som starkt avviker från vad som kan anses vara normalt i bostäder och på arbetsplatser, om detta kan ske till rimliga kostnader och utan andra starkt negativa konsekvenser.

För fastigheter som kan komma att påverkas kommer därför aktuella magnetfältsnivåer att utredas under det fortsatta arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen.

Påverkan i byggskedet

Om kraftledningen byggs om eller flyttas så innebär detta att vissa grävarbeten kommer att behöva utföras. Antingen då kabelsgrav grävs för markkabel eller då gropar grävs för stolpfundament. För att undvika spridning av eventuellt förorenade massor kommer samtliga massor därför användas som återfyll inom samma område som de grävs upp. Arbetena innebär också att skog kan komma behöva avverkas. Vidare orsakar maskinerna som används vid arbeten visst buller och utsläpp av t.ex. fossil CO_2 och NO_x .

Fortsatt arbete

Efter det skriftliga samrådet kommer inkomna synpunkter att sammanställas i en samrådsredogörelse. Denna redogörelse kommer att innehålla synpunkter som inkommit under processen. Därefter kommer en MKB att arbetas fram med hänsyn till de eventuella nya synpunkter som kommit in. MKBn kommer att behandla konsekvenser och lämpliga försiktighetsåtgärder för ledningsdragningen. Konsekvenser för såväl anläggningsskedet som drifttid kommer att beskrivas. Se [bilaga 1](#) som visar en preliminär innehållsförteckning till MKBn.

I arbetet med att ta fram den slutliga ledningssträckningen kan vissa fältarbeten krävas i form av t.ex. inmätning av sträckningen. Ibland krävs även en enklare form av markundersökning. För att få utföra dessa arbeten krävs fastighetsägarens tillstånd (staknings- eller förundersökningstillstånd). Skellefteå Kraft kommer att söka sådana tillstånd från varje berörd fastighetsägare genom skriftligt medgivande innan arbetena påbörjas.

Tidplan

Ansökan om koncession för linje är planerad att lämnas in under november 2017. Om ledningen behålls i sina nuvarande placeringar kommer inga arbeten att utföras. Väljs istället någon av de andra sträckningarna så kommer arbetet att med att flytta ledningen påbörjas så snart som koncession har erhållits.

Synpunkter och frågor

Detta samrådsunderlag går ut till fastighetägare samt ägare till fastigheter med särskild rätt inom det angivna utredningsområdet. Utskick går även iväg till länsstyrelsen samt Skellefteå kommun.

Det är av stor vikt för Skellefteå Kraft AB att få in synpunkter på de föreslagna sträckningarna så att projektet ska kunna utformas på ett så bra sätt som möjligt. Synpunkterna beaktas och redovisas i den slutgiltiga MKBn

För frågor och synpunkter kring projektet, kontakta [REDACTED], Miljösamordnare, Skellefteå Kraft Elnät. Vi ser gärna att eventuella synpunkter inkommer senast den 13 okt 2017

Kontaktuppgifter

[REDACTED]
Skellefteå Kraft Elnät AB
Kanalgatan 71
93180 Skellefteå
Tel: [REDACTED]
Email: [REDACTED]@skekraft.se

Bilagor

Bilaga 1 – Preliminär innehållsförteckning till MKB

Bilaga 2 – Karta med utredningsområden samt alternativa sträckdragningar

Bilaga 3 – Utskickslista samrådsunderlag

Bilaga 4 – Fastighetskarta